

**ЈУ ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД
ФОЧА**

**ИНФОРМАЦИЈА О СТАЊУ У ОБЛАСТИ НАСИЉА У ПОРОДИЦИ НА
ПОДРУЧЈУ ОПШТИНЕ ФОЧА**

ЗА ПЕРИОД ОД 01.01.2021.Г. ДО 30.06.2021.Г.

Фоча, 2021.године

УВОД

Законом о заштити насиља у породици Републике Српске (Сл. Гласник Р.С.,бр . 102/2012, 108/2013, 82 /2015 и 84/19) се уређује заштита од насиља у породици или породичној заједници , лица која се у смислу овог закона сматрају члановима породице или породичне заједнице, субјекти заштите и поступак заштите жртава насиља у породици, оснивање Савјета за борбу против насиља у породици, мјере за заштиту жртве од насиља у породици и друга питања од значаја за заштиту од насиља у породици .

Основни циљ овог закона је заштита жртава насиља у породици спречавањем и сузбијањем насиља у породици , којим се крше уставом и законом загарантована основна људска права и слободе.

Под појмом насиље у породици се обично означава насиље између супружника, али је то ипак много шири појам. Осим супружничког насиља, које је у сваком случају најзаступљеније, јављају се и случајеви насиља између осталих чланова породице као што је насиље дјете над старим и немоћним родитељима или родитеља над дјецом.

Проблем насиља у породици сматрао се „приватним проблемом породице у којој се дешава насиље“ и није посматрано као кршење људских права и слобода или као облик дискриминације. У Републици Српској је 2000-те године у Кривични законик уведено кривично дјело „насиље у породици и породичној заједници“, а 2006.године је ступио на снагу посебан Закон о заштити од насиља у породици. Влада Републике Српске је донијела Стратегију за сузбијање насиља у породици Републике Српске(2014-2019), тако да је нормативно правни оквир који регулише материју насиља у породици посљедњих година значајно побољшан.

Насиље у породици захтијева интердисциплинарни приступ и међуресорну сарадњу, па је у циљу унапређења међусобне сарадње у заштити, помоћи и подршци жртвама насиља у породици потписан и Општи протокол о поступању у случајевима насиља у породици у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“ бр.104/13). Потписници овог протокола су Министарство правде, Министарство унутрашњих послова, Министарство здравља и социјалне заштите, Министарство просвјете и културе и Министарство породице, омладине и спорта.

Према наведеном Протоколу тјесну сарадњу у овој области Центар за социјални рад остварује са другим субјектима заштите: полицијом, здравственим и образовним установама, надлежним судом и невладиним организацијама.

Маја 2020.године је ступио на снагу Закон о заштити насиља у породици РС, који је донио новине у поступању, односно увео лице од повјерења (члан 21а) гдје је наведено да жртва може изабрати „лице од повјерења“ које ће бити присутно током једног или више поступака. Лице од повјерења може бити било које пунољетно лице осим починиоца насиља.

Једна од новина је и *процјена ризика* која се врши при свакој пријави насиља, гдје надлежни полицијски службеник врши процјену.

Најчешћи узроци насиља у породици су алкохолизам, психички проблеми, поремећени брачни и породични односи, и друго. Такође, један од индиректних узрока насиља јесте и сиромаштво које доводи до незадовољства и испољавања агресије. У последње вријеме знатно је у порасту психичко насиље.

Највеће посљедице насиља у породици су видљиве код дјете које су, иако најчешће индиректне жртве насиља, ипак највише погођена таквом породичном ситуацијом, што опет доводи до њиховог агресивног понашања.

Стање у области насиља у породици на подручју Општине Фоча

У случају насиља у Општини Фоча, заједно реагују СЈБ Фоча и Центар за социјални рад, који имају потписане протоколе о сарадњи и протокол рада са насилником и жртвом.

Каснији рад подразумјева укључивање и других институција неопходних за рјешавање ове проблематике попут Центра за ментално здравље, разне васпитно-образовне установе и др. зависно од случаја.

Ступањем на снагу новог Закона наведено је да ће на подручју јединице локалне самоуправе закључити се протокол о поступању и формирати се група за координацију и сарадњу од представника свих установа (члан 11. став 3). Тренутно је у фази израде Протокол и покренут је поступак за формирање тима.

У периоду од **01.01.2021. до 30.06.2021.** године, у току прве половине 2021. године евидентирана су **9 случајева породичног насиља**, што је увећан број у односу на исти период претходне године. Најчешћи облици насиља су били: вербално, физичко и психичко насиље. У већини случајева ријеч је о супружничком насиљу и то у породицама које имају малолетну дјецу тако да, иако дјеца нису директне жртве физичког насиља, ипак су изложена стресу и психичком насиљу, односно индиректне су жртве насиља.

Што се тиче старосне структуре и пола жртава, најчешће се радило о **особама женског пола** (у 6 случаја), док је у једном предмету директна жртва мушког пола. У једном предмету ради се о особама старије животне доби, преко 80 година живота, гдје се понавља насиље које и физичко и психичко понавља. Старосна структура и пол учинилаца насиља, указује да се радило углавном о особама мушког пола. Врсте насиља

су углавном вербалне и психичке. Пораст броја насиља је у директној вези са порастом броја развода на територији општине Фоча.

Мјере које се изричу у случају насиља у породици

Мјере које се изричу у случају насиља у породици изриче Основни суд надлежне локалне заједнице и те мјере се спроводе у сарадњи са Центром за социјални рад те заједнице.

Хитне мјере заштите

Постоје ради отклањања непосредне опасности по физички и психички интегритет, ради спречавања понављања насиља и гарантовања безбједности жртве, починиоцу насиља у породици могу се изрећи хитне мјере заштите прије покретања поступка или у току поступка. Хитне мјере заштите надлежни суд изриче у прекршајном поступку.

Приједлог за изрицање хитне мјере заштите подноси надлежни полицијски службеник, а као новина је уведено да приједлог може се покренути и на захтјев центра, а хитне мјере се изричу најкасније у року од 24 часа од пријема приједлога.

Хитне мјере су :

1. Удаљење учиниоца насиља из стана, куће или другог стамбеног простора и / или
2. Забрана приближавања и контактирања учиниоцу насиља са жртвом насиља у породици

Мјере за заштиту жртве у породици су **заштитне мјере**, а то су :

1. Удаљење из стана,
2. Забрана приближавања жртви насиља у породици или породичној заједници,
3. Забрана узмемиравања или ухођења жртве насиља у породици или породичној заједници,
4. Обавезан психосоцијални третман,
5. Обавезно лијечење од зависности.

Заштитне мјере изриче надлежни суд у прекршајном поступку, а на приједлог надлежног полицијског службеника, центра за социјални рад или жртве насиља у породици. Надлежни суд може учениоцу насиља изрећи једну или више заштитних мјера кад постоје услови за њихово изрицање прописани овим законом. Улога Центра је да надлежном суду пружи помоћ у прибављању потребних доказа и да достави своје мишљење о сврсисходности тражена мјере.

Проблеми са којим се сусрећу Центри јесте одбијање насилника за удаљење, односно враћање у стан/кући убрзо након одласка полиције са терена.

ЈУ Центар за социјални рад Фоча **не располаже властитом стамбеном јединицом** која би, нарочитом у случајевима изрицања хитних мјера, била погодна за привремено збрињавање првенствено у случајевима насиља, затим у случајевима у којој би на краћи период вршило збрињавање напуштене дјеце, дјеце са поремећајима у понашању, одраслих лица друштвено негативног понашања, труднице и мајке са дјецом до узраста до годину дана, нарушених породичних односа и сличних ситуација.

ЗАКЉУЧАК

Један од главних проблема са којим се сусреће Центар јесте што жртве насиља често одустају од даљег поступка предузимање даљних мјера против извршиоца насиља, често то настаје из *страха, недостатка подршке од породице и околине*, немогућности *обезбјеђивања егзистенције* и радије ћуте него да истрају у својим намјерама.

Број жртва који се јавља у Центру је у *порасту*, чести су случајеви поновљеног насиља, нарочито у дисфункционалним породицама са којима стручни радници понекад и годинама савјетодавно раде .

Морамо истаћи да је насиље у породици један сегмент социјаног рада гдје се и поред уложеног труда и напора често не виде резултати, а доводи до професионалог „сагоријевања“ .

Датум:28.06.2021.године

ДИРЕКТОР
Снежана Голијанин